

Azərbaycan dövləti xalqımızın milli maraqlarını rəhbər tutaraq, yeni reallıqlar şəraitində müstəqil siyaset həyata keçirir. Ana Qanunumuz olan Konstitusiyanın tələblərinə və öz suveren hüquqlarına əsaslanaraq, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan olunması Konstitusiyamıza və dövlət suverenliyimizə olan ali ehtiram və dəyerin ifadəsidir.

Sərəncama əsasən, konstitusiyamızın bəyan etdiyi niyyətlərdən biri kimi ərazi bütövlüyüümüzün və suverenliyimizin tam bərpa olunduğunu, 2025-ci ildə Konstitusiyamızın qəbul edilməsinin 30-cu və Vətən müharibəsində qələbəmizin 5-ci ildönümünü nəzərə alaraq 2025-ci il Azərbaycan Respublikasında "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər planına dair təkliflərini bir ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim edəcəyi Sənəddə əksini tapmışdır. "Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planı"nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidenti Sərəncam imzalayıb. Tədbirlər planında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Suverenliyi Günüün və Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının qəbulunun 30 illiyinin geniş qeyd olunması ilə əlaqədar müxtəlif məzmunlu tədbirlər həyata keçiriləcəkdir. Belə ki, yerli və beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi, "Ümummilli Lider Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan Konstitusiyasının müəllifididir" mövzusunda silsile Tədbirlərin, "Konstitusiya və Suverenlik İli"ne hesr olunmuş xüsusi iclasın, forumların, konfransların, simpoziumların, seminarların, müsabiqələrin, müxtəlif mədəni-kütləvi tədbirlərin təşkili, vətənpərvərlik mahnılarının (marslarının) yarılması, beynəlxalq turizm sərgilərində Azərbaycan milli stendində "Konstitusiya və Suverenlik İli" haqqında məlumatların təqdim edilməsi və s. nəzərdə tutulur. Eyni zamanda, "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 30 illiyi" yubiley medalının təsis edilməsi də tədbirlər planında yer alıb. "Konstitusiya və Suverenlik İli"ne hesr olunmuş poçt markalarının buraxılması, yerli və xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə Azərbaycan Respublikasının dövlət suverenliyinin təmin olunmasına hesr edilmiş elmi-praktik konfransların təşkili, elmi tədqiqat işlərinin aparılması, əsərlərin, hüquqi şəhərlərin, monoqrafiyaların, məqalələrin nəşri, kitabların buraxılması da tədbirlər Planına uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir. Mediada sənədli filmlərin, verilişlərin, videoçarxların və digər materialların verilməsi, rəsmi qəzetlərin xüsusi buraxılışının hazırlanması, jurnalistlərin və blogerlərin işğaldan azad edilmiş ərazilərə sefərlərinin təşkili də nəzərdə tutulubdur. Bu və ya digər tədbirlər adiyyatı orqanlar, təşkilatlar tərəfindən reallaşacaqdır.

HÜQUQI, DÜNYƏVi DÖVLƏT QURUCULUĞU

Müstəqil və suveren dövlətə sahib olmaq, milli-mənəvi dəyərlərə, həmrəylik, humanizm, ədalət və qanunun aliliyi prinsiplərinə əsaslanan inkişaf etmiş cəmiyyət qurmaq yüz illər boyu Azərbaycan xalqının ən böyük arzusu olub. Tarixin müxtəlif mərhələlərində kənar müdaxilələrə, məhrumiyyətlərə baxmayaq, xalqımız milli kimiliyini, mübarizə ruhunu qoruyub saxlayıb, öz ideallarına həmişə sadıq qalıb və XX əsrin sonlarında dövlət müstəqilliyini bərpa edib. Yalnız 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə yenidən hakimiyətə qayıtmış Ümummilli Lider Heydər Əliyevin böyük xilaskarlıq missiyası sayəsində ölkəmizdə cərəyan edən təhlükəli proseslərin qarşısı alındı, ictimai-siyasi sabitlik təmin edildi və müasir dövlət quruculuğu üçün etibarlı zəmin yarandı. Ulu Öndərin bilavasitə rəhbərliyi ilə hazırlanmış və 1995-ci il noyabrın 12-də qəbul olunmuş Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası ölkəmizdə genişmiqyaslı qanunvericilik və institusional islahatların əsasını təşkil etdi. Bu Konstitusiya dövlətimizin müstəqilliyinin, suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması, hüquqi dün-

Konstitusion hüquqlara malik suveren müasir Azərbaycan

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planı"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb

yəvi dövlət quruculuğu, vətəndaşlarımızın la-yıqli həyat səviyyəsinin, dünya ölkəleri ilə dos-tluq və əmin-amanlıq şəraitində əməkdaşlığının təmin edilmesi kimi ali niyyətlərin həyata keçirilmesi üçün mühüm qanunvericilik bazası ro-lunu oynamasıdır.

Konstitusiyanın qəbulu müstəqil dövlətimizi Ana Qanunu olaraq vətəndaşların azadlığı-nı və təhlükəsizliyinin bərqrər edilməsinə nail oldu. Müstəqil dövlətin ilk konstitusiyası, eyni zamanda, xalqımızın dünyəvi, milli-mənəvi prinsipləri rəhbər tutaraq, seçdiyi gələcək yolun ifadəsi idi. 1996-cı il fevralın 6-da Ulu Önder Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə noyabrın 12-i Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Günü elan edildi. Ulu Önder Heydər Əliyev yenini Konstitusiyanın məramı, qaynaqları, mahiyetinə aydınlıq getirərək ölkənin Əsas Qanunu barədə belə deyirdi: "Konstitusiya birinci növbədə dövlətlə, hakimiyetlə xalqın arasında olan münasibətləri özündə eks etdirməlidir. Hakimiyet bölgüsü, ali icra, qanunvericilik, məhkəmə hakimiyetləri - bunlar hamısı xalqın iradesinə söykənməli, seçilər yolu ilə təmin olunmalıdır".

5 bölüm, 12 fesil, 158 maddé ve keçid müddəələrindən ibarət olan konstitusiyanın mühüm özelliklərindən biri də vətəndaş hüquq ve azadlıqlarına geniş yer ayrılması idi. 1996-1997-ci illərdə Azərbaycan insan hüquq və azadlıqlarının, demokratik təsisatların inkişafının təminatı ilə bağlı bir sıra beynəlxalq konvensiyalara qoşuldu. 1998-ci il fevralın 10-da Azərbaycanda ölüm hökmü leğv edildi. Azərbaycan MDB məkanında və müsəlman dünyasında bu tarixi qərarı qəbul edən ilk dövlət idi. 14 iyul 1998-ci il tarixde Azərbaycanda konstitution müstəvinin en vacib institutlarından biri - Konstitusiya Məhkəməsi fəaliyyətə başla-

di. 1998-ci il avqustun 6-da Ümummilli Lider Heyder Əliyev konstitusyon hüququn teməl prinsiplərindən olan söz azadlığının terminatı ilə bağlı mühüm bir qərara imza atdı. Metbuat üzərində senzura tamamile ləğv edildi. 1999-cu il dekabrın 12-də Konstitusiyada təsbit olunmuş keçid müddəalarından daha birincə eməl olundu - ölkədə ilk bələdiyyə seçkileri keçirildi, yerli özünüydərə institutu fəaliyyətə başladı. Tarixi ardıcılığa nəzər salsaq görərik ki, bir-birinin ardınca qəbul olunan sənədlər demokratik dəyərlərə əsaslanırdı. 2001-ci ilin yanvarında Avropa Şurasına tamhüquqlu üzv qəbul edilməsi ilə ölkəmiz bir sıra Konvensiya-lara qoşuldu, dövlətin hüquqi sisteminin demokratik dünya standartlara uyğunlaşdırılması davam etdi. 2002-ci ildə İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil - Ombudsman Təsisatı fəaliyyətə başladı.

Son 21 ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən islahatlar ölkəmizin tərəqqisinə, inkişafının davamlı xarakter daşımamasına, dövlət müstəqilliyinini

sına bir neçə dəfə əhəmiyyətli dəyişikliklər və əlavələr edilməsi ilə nəticələnib. 2016-cı ildə növbəti dəfə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına əlavə və dəyişikliklərlə bağlı ümum-xalq səsverməsi keçirildi. Konstitusiya islahatları cəmiyyətin sosial sıfırı olaraq ciddi bir zərurət kimi meydana çıxdı.

SUVERENLİYİMİZ VƏ HÜQUQI DƏYƏRLƏRİMİZ

2025-ci ildə Konstitusiyamızın qəbul edilməsinin 30-cu və Vətən müharibəsində Qələbəmizin 5-ci ildönümü nəzərə alınaraq ölkəmizdə bu il "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilib. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermenistanın təxribatlarına cavab olaraq başlanmış Vətən müharibəsində tarixi qələbə qazandı. Bu gün Azərbaycan qalib ölkə kimi dünyada tanınır. Vətən müharibəsi Azərbaycan xalqının nə qədər vətənpərvər, böyük xalq olduğunu, milli birliyini, həmrəyliyini bütün dünyaya sübut etdi. Bu gün Azərbaycan bayrağı işğaldan azad edilmiş bölgələrdə ucaldılıb və bu bayraq daim həmin ərazilərdə dalgalanacaq. 44 gün bəyazlı xəndək rüyəm dərin nadagın çalıdı.

2020-ci ilin Vətən müharibəsi və 2023-cü ilin sentyabrında Qarabağda keçirilən antiterrör tədbirləri nəticəsində ölkəmizin ərazi bütövlüyü və dövlət suverenliyi bərpa edildi. 2023-cü il sentyabrın 20-də Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində qanunun alılıyinin təmin olunduğunu və Azərbaycan Respublikasının dövlət suverenliyinin bərpa edildiğini nəzərə alaraq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasında Dövlət Suverenliyi Günü"nün təsis edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, hər il sentyabrın 20-si Azərbaycan Respublikasında Dövlət Suverenliyi Günü kimi qeyd edilir. Bu gün suveren və bütöv Azərbaycan yeni reallıqlar yaradıb. Postmüharibə dövründə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda yenidənqurma işləri, keçmiş məcburi köçkünlərin doğma torpaqlarına qaytarılması və iqtisadi ineqrasiya layihələri suveren dövlətin reallıqlarını bir daha təcəssüm etdirir. Qalib Sərkərdə, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi milli suverenliyimizin və hüquqi dəyərlərimizin təbliği baxımından tarixi bir Sənəddir. Cari il ərzində sözügedən tədbirlər Planı əsasında genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.

SUVERENLİYİMİZ VƏ HÜQUQI DƏYƏRLƏRİMİZ

2025-ci ildə Konstitusiyamızın qəbul ediləməsinin 30-cu və Vətən müharibəsində Qələbəmizin 5-ci ildönümü nəzərə alınaraq ölkəmizdə bu il "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilib. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın təxribatlarına cavab olaraq başlanmış Vətən müharibəsində tarixi qələbə qazandı. Bu gün Azərbaycan qalib ölkə kimi dünyada tanınır. Vətən müharibəsi Azərbaycan xalqının nə qədər vətənpərvər, böyük xalq olduğunu, milli birliyini, həmrəyliyini bütün dünyaya sübut etdi. Bu gün Azərbaycan bayrağı işğaldan azad edilmiş bölgelərdə ucaldılıb və bu bayraq daim həmin ərazilərdə dalgalanacaq. 44 gün davam etmiş Vətən müharibəsində qazanılıkda Dövlət Suverenliyi Günü kimi qeyd edilir. Bu gün suveren və bütöv Azərbaycan yeni reallıqlar yaradıb. Postmühəribə dövründə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda yenidənqurma işləri, keçmiş məcburi köçkünlərin doğma torpaqlarına qaytarılması və iqtisadi integrasiya layihələri suveren dövlətin reallıqlarını bir daha təcəssüm etdirir. Qalib Sərkərdə, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi milli suverenliyimizin və hüquqi dəyərlərimizin təbliği baxımından tarixi bir Sənəddir. Cari il ərzində sözügedən tədbirlər Planı əsasında genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.